

SEQÜÈNCIA

Núm. 5

EDITORIAL

II ASSEMBLEA GENERAL ORDINARIA DE L'ACRAM

El dia 6 de novembre a les 11 h a l'Albergueria de Vic es va celebrar l'Assemblea General Ordinaria de l'ACRAM tal com marquen els estatuts de l'entitat. Durant la mateixa es va fer un balanç de les activitats dutes a terme durant l'any 1999 i centrades fonamentalment en tres àmbits. El primer fa referència als treballs de preparació per a l'edició de les actes del I Congrés d'Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya que si tot va bé apareixeran publicades entre els mesos de març i abril del 2000. Un altre aspecte en el que s'ha centrat l'activitat de l'ACRAM ha estat la millora tant de contingut com de format del butlletí Seqüència. Finalment calia destacar les iniciatives respecte a la millora de la situació professional dels arqueòlegs i que van tenir com a culminació la celebració de la reunió de les empreses d'arqueologia el 25 de maig i l'assemblea d'arqueòlegs el 13 de juliol. D'aquesta darrera iniciativa va sorgir la creació de la Comissió promotora de l'Associació d'Arqueòlegs de Catalunya els resultats dels treballs de la qual es publiquen en aquest mateix numero.

Durant l'assemblea es van proposar també una sèrie de línies d'actuació per a l'any 2000 centrades en el creixement del butlletí Seqüència amb noves pàgines destinades a la publicació de resums de les intervencions arqueològiques d'urgència més significatives de cada trimestre. També es continuarà treballant per tal de poder editar una publicació periòdica de caràcter miscel·làni, així com per millorar els serveis que actualment l'Acram presta als seus socis (borsa de treball, pàgina web, etc) i en general treballar per continuar desenvolupant activitats relacionades amb les finalitats per les quals l'associació es va fundar.

Finalment, i donat que s'havia produït la baixa per motius personals de tres dels membres de la Junta elegits en l'Assemblea anterior es van proposar, i l'Assemblea va aprovar, una sèrie de canvis en la Junta de l'Acram, que a partir d'aquest moment queda composta de la següent manera:

President:	Josep M. Vila
Vice-presidenta:	Marina Miquel
Tresorera:	Carme Subiranas
Secretaria:	Gemma Caballé
Vocals:	Isabel Fernández del Moral, Alberto Gómez, Iñaki Moreno, Lourdes Moret, Jordina Sales.
Coordinadors Territorials:	Joan Menchon, Héctor Mir, Anna M. Puig, Oriol Saula, Maria del Mar Villalbí.
Coordinadors d'Estudiants:	Joan Casas, Montserrat Piñeiro.

LA JUNTA DE L'ACRAM US DESITJA
UN ARQUEOLÒGIC I PRÒSPER ANY 2000 !!

En els darrers vint anys s'ha produït a Catalunya un espectacular desenvolupament de l'arqueologia des del punt de vista professional. A principis dels anys 80, el desplegament de l'arqueologia preventiva, en el marc de la recuperació de les institucions democràtiques, va produir, de forma gairebé sobtada, la ràpida incorporació al mercat laboral, i sovint en condicions precàries, del col·lectiu existent d'arqueòlegs. Es tractava de joves llicenciats acostumats a les campanyes programades i que encara no podien creure que es pogués cobrar per excavar. Així, va nèixer un nou col·lectiu professional que necessitava definir-se i vertebrar-se com a tal.

No va ser fins l'any 1984, a rel del anomenat "Pla de Solidaritat contra l'atur", que els arqueòlegs catalans que s'estaven professionalitzant en excavacions d'urgència van començar a prendre consciència de la necessitat d'organitzar-se per a defensar els seus interessos professionals. L'únic precedent en que comptaven havia estat l'Assemblea d'Arqueologia de Catalunya, plataforma que havia aplegat als arqueòlegs catalans i que celebrà quatre assemblees l'any 1978. Des de llavors, el sector no s'havia tornat a vertebrar. Després de molts debats, el col·lectiu va decidir l'any 1985 vincular-se al Col·legi de Llicenciats, i així fou com en el seu si es va crear el Grup d'Arqueòlegs, que des de llavors ha desenvolupat i encara desenvolupa diferents actuacions en defensa del col·lectiu professional (tarifes professionals, jornades, debats, conferències, dictamins sobre lleis i decrets...).

Des d'aleshores s'ha produït un gran creixement d'intervencions arqueològiques d'urgència en el territori i ha crescut considerablement el nombre d'arqueòlegs que viuen -o intenten viure- de la nostra professió. També s'estan desenvolupant altres activitats en creixent professionalització, en matèria de recerca (per exemple, les anàlisis especialitzades) i en relació a la gestió i difusió del patrimoni arqueològic. És evident que s'han assolit notables avenços en matèria de dignificació professional. Però encara són moltes les reivindicacions legítimes del col·lectiu que cal atendre. Es per això que els arqueòlegs catalans necessitem una eina de defensa dels nostres interessos professionals, que sobretot prioritzï les necessitats dels arqueòlegs que es dediquen al desenvolupament lliure de la professió, i que lluiti per la millora de les seves condicions de treball en matèria de retribucions, en matèria de fiscalitat, en matèria de cobertures socials o en matèria de seguretat i higiene en el treball.

Pensem, en conseqüència, que ha arribat el moment de donar un nou pas: la creació d'una associació professional específica, amb personalitat jurídica pròpia. De totes les professions que intervenen en el patrimoni cultural, som l'única que encara no té un interlocutor social representatiu. Volem seguir l'experiència dels restauradors, dels arxivers i dels museòlegs, que disposen d'associacions professionals consolidades, i com no, la dels arquitectes, que tenen un potent col·legi professional.

Les condicions laborals dels lliure professionals ha de ser el principal eix de l'acció de la futura associació. Però no és l'única necessitat que té el col·lectiu. Els arqueòlegs catalans necessitem també una eina que sigui capaç de definir i delimitar el perfil i l'abast de la figura de l'arqueòleg i de l'activitat professional que li és pròpia; que pugui definir les titulacions universitàries adequades i dissenyar les pautes de la futura llicenciatura; que denunciï

l'intrusisme professional i la competència deslleial; que mantingui una borsa de treball i un directori de professionals disponibles; que exigeixi mecanismes públics de selecció clars i igualitaris i que vetlli per la transparència, la informació i la lliure concurrència en els processos de contractació d'arqueòlegs, ja siguin beques, llocs a l'administració, places a la Universitat o encàrrecs lliureprofessionals; que elabori un codi deontològic; que vetlli pel reconeixement social de la professió; que fomenti la comunicació i la relació entre tots els membres del col·lectiu; que promogui mecanismes d'informació mútua i de formació permanent i de reciclatge professional; que intervingui en defensa del patrimoni arqueològic, i en general, del patrimoni cultural de Catalunya, quan aquest estigui en perill; que opini sobre la protecció, la investigació i la rendibilització social del nostre patrimoni històric i que col·labori amb les administracions públiques, els museus i les universitats pel seu desenvolupament; que lluiti per fer-se escoltar i ser consultat per part de les administracions públiques en matèria de gestió i legislació del patrimoni cultural del país; i que senti les bases per a la futura creació d'un col·legi professional.

Per totes aquestes raons fem una crida a tots els arqueòlegs i a totes les arqueòlogues de Catalunya, als que exerceixen com a professionals liberals i als funcionaris i assalariats, fixos o eventuais, de les administracions públiques, universitats, museus i empreses de patrimoni; als que practiquen la docència universitària i la recerca convencional i als que es dediquen professionalment a les intervencions d'urgència; als que s'han especialitzat en anàlisis de laboratori i als que ofereixen serveis de gestió i divulgació de l'arqueologia a escoles i públic en general; i a tots aquells que tenen la titulació i l'experiència per a poder exercir professionalment d'arqueòlegs; que es sumin al procés constituent de la futura ASSOCIACIÓ D'ARQUEÒLEGS DE CATALUNYA.

Fem una crida per a que tots els arqueòlegs professionals participen en el procés fent esmenes a l'avantprojecte d'estatuts de la nova associació, que podeu consultar i tramitar mitjançant les web que més avall s'indiquen, i assitint com a socis fundadors a l'Assemblea Constituent de l'ASSOCIACIÓ D'ARQUEÒLEGS DE CATALUNYA que tindrà lloc el proper 19 de febrer de l'any 2.000.

Informe de d'aquesta crida a tots els arqueòlegs que conegueu. Esperem la vostra participació.

La Comissió Promotora de l'
ASSOCIACIÓ D'ARQUEÒLEGS DE CATALUNYA

Podeu consultar l'avantprojecte d'estatuts a la següent Web: <http://www.ictnet.es/+acram>

Per a més informació i per a trametre esmenes als estatuts (el termini clou el 30 de desembre), podeu adreçar-vos a:

Carme Subiranas. Plaça Grau, 7, 2on. 2^a. 08560 – Manlleu.
Núria Miró: nuriam@cdlcat.ictnet.es
Genís Ribé: genisribe@cdlcat.ictnet.es

L'ARQUEOLOGIA MEDIEVAL A LA CERDANYA.

Breu història i estat de la qüestió.

Oriol MERCADAL. Arqueòleg i director del Museu Cerdà (Puigcerdà).

Les intervencions

Prospeccions

* **Call jueu i convent de Sant Agustí (Puigcerdà, 1992)**

Dir.: Oriol Mercadal i Carme Subiranas.

* **L'estany (Puigcerdà, 1992)**

Dir.: O. Mercadal.

Excavacions de salvament o d'urgència

* **Carrer dels Forns (Llívia, 1980 i 1982)**

Dir. Centre d'Invest. Arqueol. de la Diputació de Girona (1980) Josep Padró (1982)

* **Call jueu i convent de Sant Agustí (Puigcerdà, 1992-93)**

Dir.: O. Mercadal i C. Subiranas.

* **Santa Eugènia de Saga (Saga -Ger., 1996)**

Dir.: S. Aliaga.

* **Talló (Talló, Bellver de C., 1998)**

Dir.: S. Aliaga.

* **Santuari de la Mare de Déu de Quadres (1998)**

Dir.: D. Codina.

* **Sant Miquel de Soriguerola (Soriguerola, -Fontanals de C., 1999)**

Dir.: O. Mercadal amb S. Aliaga.

Excavacions programades

* **Carrer dels Forns (Llívia, 1983)**

Dir.: J. Padró; amb O. Arteaga i A. M. Roos.

* **Castell de Llívia (1971; 1994-99)**

Dir.: Josep Padró; amb A. M. Ferrán i M. Cura (1971).

Dir.: Jordi Campillo; amb H. Borràs (camp de treball, 1994).

Dir.: Sara Aliaga, Gemma Caballé, J. Campillo i Carme Subiranas (1995-6).

Dir.: S. Aliaga, G. Caballé i C. Subiranas (1997-9).

* **Santa Maria de Talló (Talló, -Bellver de C., 1993-4)**

Dir. O. Mercadal (93). S. Aliaga (94).

* **Sant Martí i Sant Serni de Vilavedra (Bellver de C., 1997 i 1999)**

Dir. S. Aliaga (97). O. Mercadal (99) amb S. Aliaga.

Anàlisi i conclusions

Com pot observar-se en el llistat de les intervencions dutes a terme a la Cerdanya en les darreres dècades, i sobretot, des que la Generalitat en té les competències sobre el Patrimoni Cultural, després d'un llarg període de vint anys (anys 70-90) durant el qual només es realitzaren tres intervencions (1971, 1980 i 1983), la darrera dècada ha estat moderadament prolífica o, si més no, ha gaudit d'una certa continuïtat (18 intervencions d'arqueologia medieval en vuit anys, a les quines caldria afegir les fetes a la Cerdanya francesa). La raó fonamental d'això és ben evident: l'existència de professionals a la comarca; fet que genera recerca, una major sensibilització envers el patrimoni i alhora un cert control sobre aquest. Així, en comarques de muntanya fins fa ben poc molt mal comunicades, aquesta ha estat, ara per ara, la millor solució per garantir l'exposat, per bé que potser no sigui la més adient o si més no, no hauria d'ésser l'única.

Pel que fa al tipus d'intervencions (prospeccions,

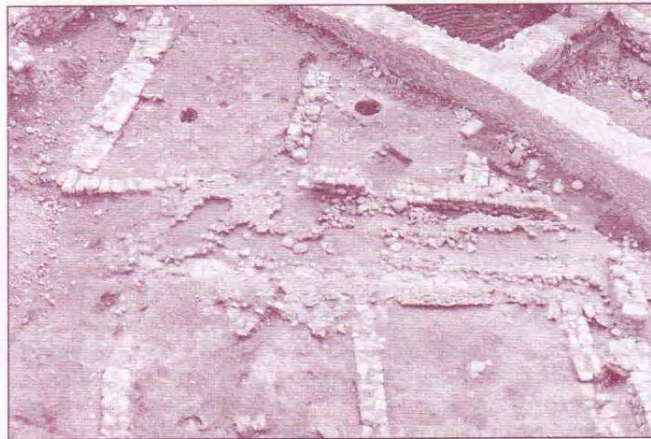
excavacions d'urgència i exc. programades), la situació ha restat força equilibrada, per bé que l'única actuació programada a llarg termini i amb un clar esperit de recerca, rehabilitació i explotació turístic-patrimonial sigui el castell de Llívia. I en aquest sentit, ens sembla lloable l'esforç de l'ajuntament llivienc per tirar endavant el projecte de recuperació i dinamització de la seva preuada fortalesa.

En quant a la tipologia dels jaciments excavats, també hi trobem una mica de tot: esglésies parroquials, barris urbans, un convent, un castell, restes associades a uns forns de ceràmica, etc. Això respon tant al caràcter de les actuacions, com al fet de no haver una línia de recerca o de recuperació arquitectònica tan monotemàtica (el romànic, p.ex.) com la que s'evidencia en altres territoris pirinencs, amb tot el que de negatiu o positiu pugui tenir aquest fet.

La recerca feta sobre el món medieval ha tingut un bastió important en l'Arxiu Històric Comarcal, del rellevant fons del qual se n'han beneficiat no pocs investigadors ancorats en l'estudi de l'època medieval i moderna (estudis sobre hidraulisme, pastoralisme, territori, qüestions administratives, frontereres, etc.); ara bé, la investigació arqueològica no ha tingut tot el ressò ni la continuïtat desitjada per manca de programes dirigits per medievalistes i engegats o no des de la Universitat, o de la seva difusió àmplia, tot i que com veurem no n'han mancat. No descobrirem res si tornem a insistir en el fet que els arqueòlegs residents o estretament lligats a la comarca un cop més marquen de forma clara el tarannà d'aquesta, en aquest cas més centrada en el món prehistòric (S. Aliaga, P. Campmajó, O. Mercadal, M. Martzluff...) i romà (J. Campillo, O. Olesti, J. Padró...).

Ara bé, al costat del projecte esmentat del castell de Llívia no voldriem deixar de citar un altre, veí i pioner, centrat en el món del pastoreig i la ramaderia dirigit per Christine Rendu, i del qual en destacaríem el seu caràcter pluridisciplinar, on es fusionen les anàlisis paleoambientals, la recerca etnològica i documental, i l'excavació arqueològica de les cabanes de pastor, resultant ser un model pioner fins i tot a França.

També volem tenir uns mots per recordar la ingent i important tasca duta a terme per Pere Campmajó, d'enregistrar (calcant, fotografiant, situant i encarregant motlles) totes les representacions rupestres comarcals que abraçan des de la prehistòria fins als nostres dies, però centrat sobretot en l'art ibèric i medieval, i enfocada vers la seva tesi doctoral. Altres projectes de recerca rellevants, més o menys puntuals, han estat els desenvolupats per Helena Kirchner, Jaume Oliver i Susanna Vela entorn de l'hidraulisme des de l'edat mitjana als nostres dies o el de Clara Arbués sobre el territori i l'espai agrari de Músser. I de passada, només ens resta citar la publicació d'una obra sobre els oblidats comtes de Cerdanya (798-1117) a càrrec d'un historiador no professional, Joan Blasi, però destacadament seriós i rigorós, per bé que en alguns aspectes pugui resultar certament discutible.

Vista parcial del barri jueu localitzat en la intervenció del convent de Sant Agustí - Barri jueu. 1992-1993.

TEMPS DE MONESTIRS

Com era un monestir vers l'any 1000? Qui eren i com vivien els monjos? Què menjaven i com es vestien? Què hi feien dins del monestir dia rere dia? I d'on ve i quan apareix això de fer-se monjo? Aquestes preguntes ja indiquen una de les intencions inicials de l'equip que ha preparat l'exposició Temps de Monestirs al Museu d'Història de Catalunya: presentar un producte apte per a tots els públics.

L'exposició s'ha concebut a partir de diversos àmbits, els quals poden ser agrupats en tres grans blocs. El primer, format pels àmbits El triomf de la creu, El desert i el món, La petjada de Benet i El monacat a Hispània, explica, en funció d'una seqüència cronològica que s'inicia al segle IV (amb les primeres experiències del monaquisme cristià a Egipte, paraleles a l'oficialització del cristianisme) els orígens del monacat cristià dins del context històric europeu i, en relació amb aquest marc, què vol dir ser monjo. El segon bloc, format pels àmbits A la frontera d'al-Andalus i La creu i l'aixada, tracta del procés històric en el qual es va produir l'arribada dels benedictins als territoris sota domini franc al nord-est de la península ibèrica (segle IX), i mostra la participació directa i activa que aquests monjos van tenir en la gènesi del nostre país (segles X i XI). El tercer bloc dona a conèixer, a través dels àmbits La casa del sant, Una gran família, A toc de campana, Els fars de l'esperit, i Les biblioteques i escriptoris monàstics, on vivien, qui eren i què feien els monjos a l'entorn de l'any 1000. Es presta una especial atenció a la importància que tinguren els monestirs com a centres d'educació i d'estudi, i també, quina va ser l'aportació dels monestirs catalans en la transmissió de coneixements del món andalusí vers Europa. L'exposició conclou amb un àmbit epíleg en el qual es deixa la porta oberta a futures propostes.

Trobar una zona d'equilibri en la que sigui possible explicar els continguts que s'acaben de referir sense que siguin rebaixats a un mínim irrellevant, per tal d'assolir aquesta voluntat de generar una exposició apta per a tots els públics ha estat un repte interessant. S'havien d'explicar un munt de conceptes i de fets sense poder-se entretenir en el detall. I entre aquests conceptes i fets, n'hi havia de complexos i, fins i tot, no prou ben coneguts, que, tanmateix s'havien de presentar, i fer-ho d'una manera simple i entenedora. D'entrada es partia de la percepció errònia i equívoca que la societat té dels temps de l'Edat Mitjana, una circumstància que s'agreuja quan ens referim a l'Alta Edat Mitjana. ¿Qui no ha sentit dir que "per sort ja no estem a l'Edat Mitjana"? És una expressió recurrent que no es refereix tant al coneixement històric que es té d'aquesta etapa, sinó més aviat a la mala imatge social que té el període. Però, al costat d'aquesta imatge negativa, també la gent es meravella de la bellesa del romànic, i aprecia i valora una petita ermita al cim d'un turó. Aquest tipus de contradiccions són habituals, i han de ser tingudes en compte.

Un segon aspecte a tenir en compte és el canvi de referents culturals. En aquest sentit, avui els coneixements que la societat té del cristianisme –en tant que religió i en tant que fet històric– no són els de fa només uns anys. I això no només per la progressiva laicització de la societat, sinó per la multiculturalitat en

la qual està entrant el país. Senzillament, entre el públic no només hi pot haver gent que no tingui el més mínim coneixement sobre la història de Catalunya i la seva vinculació amb la història del cristianisme, sinó que, fins i tot, pot sentir-se ofesa si detecta una certa càrrega confessional pro-cristiana. No fa gaires anys vaig sentir comentar a Xavier Barral aquest problema a França. Barral sostenia que es fa difícil explicar què és un monestir o com s'organitza l'espai en una església si no es tenen un mínim de coneixements. Fins fa poc, en el marc d'una societat majoritàriament cristiana, aquests coneixements es donaven per descomptats (ja que s'havien transmés als nens des de ben petits), però avui ja no es poden considerar de domini públic. És més: entre el públic escolar, per exemple, poden haver-hi nens la religió dels quals és l'islam.

Finalment, sense oblidar els sempre incòmodes però inevitables condicionants materials, s'ha hagut d'afrontar el fet que el conjunt de peces d'aquesta època, d'origen català i que puguin lluir en una exposició, és més aviat reduït; una circumstància a la que cal afegir-hi que, de les poques peces lluides que hi ha, no totes estan en condicions de ser mogudes. En contraposició, el capítol dels documents i dels materials arqueològics és relativament extens. Però aquest tipus de materials no són, precisament, allò que el públic aprecia més, especialment en un territori tan eixut com el documental (els materials arqueològics són una mica més agraiats). A tots aquests problemes s'hi han d'afegir altres riscos, associats al fet d'haver d'establir un registre divulgatiu en la proposta museogràfica: no es tracta de fer un apardor; ni de fer un parc d'atraccions on la canalla només jugui i no aprengui res, malgrat la presència d'escenografies i elements lúdics.

Sant Pere del Bungal
Guingueta d'Aneu, Pallars Sobirà.

L'opció que s'ha seguit per a Temps de monestirs ha passat per contemplar l'establiment de diversos nivells de lectura dins de la mateixa exposició, sense oblidar el registre divulgatiu. Així, s'ha optat per articular una proposta conceptual a l'hora de concebre els distints àmbits i espais de l'exposició. És un risc, és cert, però aquesta estratègia permet expressar idees complexes sense el suport d'un text explicatiu. Només entrar a la primera sala, hi ha una gran creu que, enlairada (com si flotés), ens remet als moments inicials del cristianisme, quan és una religió que s'implanta al conjunt de l'imperi romà. La creu també és la base formal d'una bona part de les vitrines de l'exposició als àmbits en els que s'explica el procés d'implantació territorial dels monjos a les terres catalanes. Aquestes creus ja no floten a l'aire, reposen directament sobre

el paviment de la sala al que se li ha afegit terra natural. És un detall subtil, però expressa el camí transcorregut en el procés de cristianització acomplert entre el segle IV i el segle IX.

També s'han implantat elements amb una clara vocació didàctica (mapes, cronologies, vocabularis) i s'han desenvolupat recursos interactius a partir de les propostes dels serveis didàctics del museu, per tal de fixar l'atenció del públic infantil i familiar, i assegurar uns mínims coneixements. El mòdul en el qual s'explica l'organització de l'horari dels monjos, un artefacte ben simple, ha estat tot un èxit en aquest camp. Ara bé, també és un cas clar de tema relliscós del que, per no ser prou ben conegut o bé, en determinats aspectes, ser massa complex, s'hi passa de puntetes o, simplement, ni se'n parla. L'horari que es presenta a l'exposició és l'adaptació de la reconstrucció d'un horari de l'abadia de Cluny el qual, no reflecteix les variacions estacionals en funció de la diferència de les hores de llum. En relació amb aquest tema, es van estudiar diverses maneres d'explicar la diferent percepció del temps que es tenia en aquella època: que un dia també tenia 24 hores, però sempre 12 de dia i 12 de nit. És a dir, que les hores diürnes de l'estiu eren més llargues que les de l'hivern, i les nocturnes a la inversa. Qualsevol sistema resultava ser confús a no ser que anés acompanyat d'una explicació textual que sempre acabava essent excessivament llarga. Solució: no parlar-ne (encara que hagi estat a contracor).

Pel que es refereix als textos, tot i que en el conjunt de l'exposició són nombrosos, ens hem plantejat que la seva lectura fós una opció, no una obligació.

Per exemple, només llegint les cites ja es pot tenir una seqüència coherent dels continguts. Malgrat tot, ha estat inevitable sacrificar determinats continguts i, en canvi, en funció de la intenció de posar el discurs a l'abast de tothom, introduir-ne d'altres que, a partir d'un determinat nivell de coneixement, són obvis. Per exemple, s'ha hagut d'explicar què és un monjo i quins són els seus orígens històrics en el món cristià, però, en canvi, s'han omès la figura del bisbe Fèlix d'Urgell, i la importància que té la lluita contra l'adopcionisme que ell proposà en la introducció dels benedictins a les terres catalanes. Un segon exemple: l'exposició contempla només la presència dels benedictins i no explica les diverses opcions monàstiques anteriors (el cas de Gerri de la Sal és un bon exponent) i coetànies (en cap moment es parla de les canòniques aquisgraneses o agustinianes).

Malgrat que Temps de Monestirs, com tot, pot ser objecte de crítiques (més o menys raonades i encertades), i que hi ha patinades i errors, i que durant l'any llarg de feina n'hem passat de tots els colors (com sempre passa), el meu balanç és positiu. Crec que ha estat una experiència interessant en la que, la bona disposició de tots els que hi hem participat, l'esforç que tots hem fet, especialment en entestar-nos en veure el vas mig ple enlloc de mig buit, s'ha traduït en uns productes (exposició i catàleg) en els que és possible trobar-hi el rastre de les ganes i la il·lusió que s'ha esmerçat en fer-los; "bon rotllo", que diuen ara.

Albert Cubeles i Bonet
Comissari de l'exposició Temps de Monestirs

Temps de Monestirs. Museu d'Història de Catalunya.

EXCAVACIONS D'URGÈNCIA 4rt. TRIMESTRE 1999

JACIMENT, Municipi (comarca). Direcció. [Cronologia].

OCTUBRE:

CAN ROQUETA II, Sabadell (el Vallès Occidental). Antoni Palomo Pérez-Alba Rodríguez Lázaro. [Bronze-ferro-ibèric-medieval].

HORT DEL CAPELLA-CAN CABALER, (entre c/Pontmes baix de St Pere i Pl.Església), Sant Boi de Llobregat (el Baix Llobregat). Juan Josep Esteban Castanera-Julia Miquel López. [Ibèric-medieval].

CONVENT DE ST.FRANCESC, Montblanc (Conca de Barberà). Maria Adserias Sans. [Medieval].

ESGLÉSIA DE SANTA MARIA DE LLUÇA, Lluça (Osona). Josep Pujades Cavalleria. [Medieval].

ESGLÉSIA MARE DE DEU DE LA TROBADA, Montferrer i Castellbó (l'Alt Urgell). Albert Vilarió Boix-Josep Farràs Abelló. [Medieval].

CASTELL DE SIURANA, Cornudella de Montsant (el Priorat), Joan Menchon Bes. [Medieval].

ESGLÉSIA DE SANT MARTIN D'ARRO, Es Bordes (Val d'Aran). Pere Cots e Casanha. [Medieval].

MOLI DE LES TRES ERES, Cambrils (el Baix Camp). Oscar Curulla Ferré. [Medieval-modern].

C/ELISABET,7-9, Granollers (el Vallès Oriental). Carme Subiranas Fàbregas. [Medieval-modern].

MOLI DEL ROVELLAT, La Selva del Camp (Baix Camp). Immaculada Teixell Navarro. [Medieval-modern].

LA BASTIDA, Rubí (el Vallès Occidental). Joan Muñoz Lacasta (ARKE, s.c.p.). [Prehist.-Romà-medieval].

NOVEMBRE:

CAN ROQUETA II, Sabadell (el Vallès Occidental). Antoni Palomo Pérez-Alba Rodríguez Lázaro. [Bronze-ferro-ibèric].

MOLI DELS MONJOS, Santa Margarida i Els Monjos (l'Alt Penedès). Sílvia Redondo Iniesta-Maria Soler Sala (Sistemes de Gestio del Patrimoni s.c.p.). [Medieval].

PL.FONT,35, Tarragona (Tarragonès). Oscar Curulla Ferré-Xavier Jové Grau (Nemesis). [Medieval].

EL PALLOL, Reus (Baix Camp). Ester Ramón Sariñena. [Medieval].

PARATGE DEL BOU D'OR-FINCA MAS COLL, Girona (el Gironès). Lluís Palahi Grimal. [Medieval].

SANT PERE DELS VILARS, Espolla (l'Alt Empordà). Paula Santamaría Tirri. [Medieval].

C/CASTELL-PUJADA ESGLÉSIA-PL.STA.MARIA-PL.CONSTITUCIO, Castell-Platja d'Aro (el Baix Empordà). Gabriel de Prado Cordero. [Medieval-contemporani].

CASTELL DE TARREGA, Tàrraga (l'Urgell). Oriol Saula Briansó. [Medieval-modern].

LA BASTIDA, Rubí (el Vallès Occidental). Joan Muñoz Lacasta (ARKE, s.c.p.). [Prehist.-Romà-medieval-modern].

DESEMBRE:

ESGLÉSIA DE SANT MARTIN D'ARRO, Es Bordes (Val d'Aran). Pere Cots e Casanha.

(* Hem d'agrair al Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya les dades sobre aquestes intervencions.

CONGRESSOS I EXPOSICIONS

CONGRESSOS

I Jornades Hispàniques d'Història del Vidre. Barcelona-Sitges. Del 30 de Juny al 2 de Juliol del 2000. Fundació Centre del Vidre de Barcelona. C/ Comtes de Bell-lloc, 192. 08014 Barcelona. Tel.+34 93 490 61 71. E-mail: vidrebcn@fcv-bcn.org

V Jornades d'Arqueologia Industrial de Catalunya. Manresa, 26, 27, i 28 d'octubre del 2000. Museu de la Tècnica de Manresa. Ctra. De Santpedor, 55. 08040 Manresa. Tel. 93 877 22 31. E-mail: Associaciomct@eic.ictnet.es

EXPOSICIONS

Temps de monestirs. Del 28 d'Octubre al 27 de Febrer del 2000. Museu d'Història de Catalunya. (MHC). Barcelona.

Catalunya Carolíngia. Del 16 de Desembre al 27 de Febrer del 2000. Museu Nacional d'Art de Catalunya. (MNAC). Palau Nacional. Gerbert d'Orlhac, mestre i savi (945-1003). Exposició de l'11 de Novembre del 1999 al 30 de Gener del 2000. L'Albergueria, c/ de l'Albergueria, 1. 08500 Vic.

CURSOS

Evaluación y Gestión del Patrimonio Cultural y Arqueología del Paisaje. Universitat de Santiago de Compostela. De l'1 de Març al 15 d'Abril del 2000. Per més informació: Tel. 981 590 555. Fax: 981 598 201. E-mail: phmarb@usc.es/pharphausc.es.

Segundas Jornadas de sismicidad histórica. Facultad de ciencias Universidad de los Andes La Hechicera, Mérida (Venezuela). Del 4 al 6 de Maig del 2000. Per més informació: Apartat de Correus: 110, Venezuela. Fax: (074) 442076. <http://celeste.ciens.ula.ve/SISMHIS/SISMHIS.HTM>. E-mail: jshist@ula.ve

CONFERÈNCIES

Intervencions arqueològiques a l'Embassament de Rialb a càrrec de Javier Navarro i José Manuel de Antonio. Dimecres 2 de Febrer del 2000 a les 19 h. Tribuna d'Arqueologia. Centre d'Art Santa Mònica. Barcelona

El Museo Nazionale Romano: nova sistematització i projectes, a càrrec de Marina Sapelli. Dimecres 9 de Febrer del 2000 a les 19h. Tribuna d'Arqueologia. Centre d'Art Santa Mònica. Barcelona

Castell de Montsoriu a càrrec de Josep Manuel Rueda i Jordi Tura. Dimecres 16 de Febrer del 2000, a les 19h. Tribuna d'Arqueologia. Centre d'Art Santa Mònica. Barcelona.

L'arqueologia urbana a Barcelona, darreres novetats a càrrec de Ferran Puig i Carme Miró. Dimecres 8 de Març del 2000 a les 19h. Tribuna d'Arqueologia. Centre d'Art Santa Mònica. Barcelona.

La gestió del patrimoni arqueològic i la seva incidència en el territori a càrrec de Ramon Ten. Dimecres 15 de Març del 2000 a les 19h. Tribuna d'Arqueologia. Centre d'Art Santa Mònica. Barcelona.

L'església de Sant Julià D'Alta (Sabadell, Vallès Occidental) Resultats de les darreres excavacions (1998-1999) a càrrec de Jordi Roig, Josep A. Molina, Joan M. Coll, Tona Major. Dimecres 22 de Març del 2000 a les 19h. Tribuna d'Arqueologia. Centre d'Art Santa Mònica. Barcelona.

El conjunt arqueològic de València d'Àneu (Alt Àneu, Pallars Sobirà) a càrrec de José Ignacio Padilla. Dimecres 12 d'Abril del 2000 a les 19h. Tribuna d'Arqueologia. Centre d'Art Santa Mònica. Barcelona.

NOVETATS BIBLIOGRÀFIQUES

- ANDREU, C.; MURILLO, J.:** *L'ofici de mestre d'aixa a l'illa de Menorca.* 1989-67pp. fig.....600 pta.
- ANDREU ADAME, C.:** *Les rajoles policromes del convent de Sant Francesc de Maó.* 1996-88pp. fot. color.....1.500 pta.
- AGUILAR MOYA, L.:** *El Alcázar de Jerez. Conjunto Monumental. Siglos XII-XVIII.* 1999-41pp. il. color.....1.000 pta.
- BADIA-HOMS, J. et alii:** *Llançà a l'època medieval.* 1995-187pp. il.....1.700 pta.
- BALAGUER, A.M.:** *Història de la moneda dels Comtats Catalans.* 1999-491pp. fig. fot. làm.....8.000 pta.
- BLASI SOLSONA, J.:** *Els oblidats Comtes de Cerdanya (798-1117).* 1999-279pp. fig. fot. color. map.....2.850 pta.
- BOLÓS, J.; HURTADO, V.:** *Atlas dels Comtats d'Empúries i Peralada (780-991). (Atlas dels comtats de la Catalunya carolíngia).* 1999-93pp. fig. fot. color. map.....3.000 pta.
- BONNASSIE, P.:** *Vocabulario básico de la historia medieval.* 1999-246pp.....2.200 pta.
- CAILLEAUX, D.:** *Les comptes de construction d'une église à la fin du Moyen Âge. Étude du Journal des mises pour la chapelle des moines Célestins de Sens.* 1999-160pp.....3.200 pta.
- CARA BARRIONUEVO, L. et alii:** *Molinos hidráulicos tradicionales de la Alpujarra (Almería).* 1999-196pp.....1.100 pta.
- COWDREY, H.E.J.:** *The Crusades and Latin Monasticism, 11th - 12th Centuries.* 1999-286pp.....13.990 pta.
- DANIELL, Ch.:** *Death And Burial In Medieval England 1066-1550.* 1998-272pp. 14 fot.....4.400 pta.
- FAVREAU, R.; MICHAUD, J.; LEPLANT-MORA, B. (Dirs.):** *Corpus des inscriptions de la France médiévale, 20: Côte d'Or.* 1999-137pp. 28 fig. 14 fot. map.....5.990 pta.
- GARCÍA DE CORTAZAR, J.A. (Ed.):** *Cristianismo Marginado: Rebeldes, Excluidos, Perseguidos. Tomo II: Del año 1000 al año 1500. (Actas del XII Seminario de Historia del Monacato, Aguilar de Campoo, 1998).* 1999-178pp.....2.300 pta.
- GARCÍA GUINEA M.A. (Ed.):** *Fiestas, juegos y espectáculos en la España medieval. (Actas del VII Curso Cultura Medieval, Aguilar de Campoo, 1995).* 1999-278pp.....3.000 pta.
- GARMA RAMÍREZ, D. de la:** *Rutas del Románico en la provincia de Ávila.* 1999-167pp.....2.200 pta.
- GARSOÍAN, N.G.:** *Church and Culture in Early Medieval Armenia.* 1999-384pp.....15.400 pta.
- HADJOUIS, D.:** *Les Populations médiévales du Val-de-Marne. Dysharmonies cranio-faciales, maladies bucco-dentaires et anomalies du développement dentaire au cours du Moyen Âge.* 1999-172pp. 123 fig.....3.100 pta.
- HALDON, J.:** *War, State and Society in the Byzantine World c. 565-1204.* 1999-344pp.....4.500 pta.
- JEHEL, G.; RACINET, P.:** *La ciudad medieval. Del Occidente cristiano al Oriente musulmán (siglos V-XV).* 1999-630pp.....6.555 pta.
- KOUZNETSOV, V.; LEBEDYNSKY, I.:** *Les Chrétiens disparus du Caucase. Histoire et archéologie du christianisme au Caucase du Nord et en Crimée.* 1999-128pp.....3.950 pta.
- LE GOFF, J.:** *La civilización del occidente medieval.* 1999-350pp.....3.400 pta.
- LEROY, M.; MERLUZZO, P.:** *Les ateliers sidérurgiques médiévaux de Saint-Dizier (Haute-Marne).* 1999-126pp. 93 fig. 16 taul.....3.950 pta.
- LÓPEZ, A.; MURILLO, J.:** *Assaig de catalogació dels molins de vent fariners de l'illa de Menorca.* 1990-93pp. fig. fot. map.....600 pta.
- LLOMPART, G.:** *Ferrer de Muntpalau «Lo cavaller de Martinell» entre Jaume III de Mallorca y Pere IV de Aragón. (Apuntes sobre la vida medieval en Menorca).* 1987-72pp.....600 pta.
- MESQUI, J.:** *Châteaux et enceintes de la France médiévale. Vol. 1. Les organes de la défense.* 1991-376pp. 452 il.....17.000 pta.
- MESQUI, J.:** *Châteaux et enceintes de la France médiévale. Vol. 2. La résidence. Les éléments architecturaux.* 1993-384pp. 428 il.....17.000 pta.
- *****els 2 volums / los 2 volúmenes.....30.000 pta.
- MESTRE GODES, J.:** *Los Templarios. Alba y crepúsculo de los caballeros.* 1999-334pp.....2.990 pta.
- MIQUEL, M.; SANTESMASES, J.; SAUMELL, D.:** *Els castells del Gaià.* 1999-227pp. fot. color.....2.750 pta.
- NELSON, J.L.:** *Rulers and Ruling Families in Early Medieval Europe. Alfred, Charles the Bald and others.* 1999-346pp.....15.400 pta.
- PADILLA, J.I.; VILA, J.M. (Coords):** *Cerámica medieval i postmedieval. Circuits productius i seqüències culturals.* 1998-272 pp. fig. fot. lam.....3.800 pta.
- PUJOL I HAMELINK, M.:** *Vila de Roses, s. XIV-XVI.* 1997-222pp. fig.....1.900 pta.
- ROBCIS, D.:** *Armes, Armures et Armuriers sous le principat de Jean sans Peur (1404-1419) d'après les documents comptables.* 1998-96pp.....2.500 pta.
- SASTRE MOLL, J.:** *Las Barracas Menorquinas. Construcciones rurales de piedra seca.* 1989-86pp. fig. fot.....600 pta.
- STEANE, J.:** *The Archaeology of the Medieval English Monarchy.* 1998-224pp. il. 121 fig.....5.850 pta.
- SZIRMAI, J.A.:** *The Archaeology of Medieval Bookbinding.* 1999-368pp. 202 il.....25.000 pta.
- TREFFORT, C.:** *L'église carolingienne et la mort.* 1996-216pp. 24 fig.....3.100 pta.
- VALLE PÉREZ, J.C. (Coord.):** *Arte del Cister en Galicia y Portugal.* 1998-470pp.....rústica 10.400 pta.....tela 12.480 pta.
- VENTEO, D. (Coord.):** *La Barcelona Gòtica. (Catàleg de l'Exposició).* 1999-240pp. fot. color. il. color.....3.000 pta.
- WEIR, A.; JERMAN, J.:** *Images of Lust. Sexual Carvings on Medieval Churches. (Reimpressió)* 1998-168pp. 68 fot.....4.800 pta.
- V.V.A.A.:** *Façana gòtica del Palau de la Generalitat de Catalunya.* 1999-120pp.....2.500 pta.
- V.V.A.A.:** *Fuentes toponimicas en los pergaminos condales de cancelleria del Archivo de la Corona de Aragón (S. IX-XII) y su valoración histórica.* 1999.....5.500 pta.
- V.V.A.A.:** *Sicilia y la Corona de Aragón. Rutas mediterráneas de la cerámica / Sicilia e la Corona d'Aragona. Rotte mediterranee della ceramica (Xàtiva, 4 de marzo al 5 de abril, 1999). (Catàleg de l'exposició).* 1999-429pp. fot. color.....5.000 pta.
- V.V.A.A.:** *Temps de monestirs. Els monestirs catalans entorn l'any mil.* 1999-302pp. fig. fot. color. làm. color.....4.900 pta.
- V.V.A.A.:** *El Tesor de Sant Pere de Rodes. Una ocultació de monedes d'or i de plata a l'inici del segle XVI. (Editat pel MNAC).* 1999-273pp. fig. fot. color. làm. color.....5.000 pta.
- V.V.A.A.:** *El Tesoro de Sant Pere de Rodes. Una ocultación de monedas de oro y plata a principios del siglo XVI. (Editado por el MNAC).* 1999-273pp. fig. fot. color. làm. color.....5.000 pta.

PER COMANDES:

• ArqueoCat s.l. •
Arqueologia i Patrimoni

ArqueoCat Llibreria
C/ Dinamarca, 3 interior 8
08700 IGUALADA (Barcelona)
Tel/fax: 34 93 805 58 70
Tel: 34 93 803 96 67
e-mail: arqueoca@ciberia.es

BÚSTIA DELS ESTUDIANTS

El passat 14 de Desembre, després d'una assemblea oberta a tots els estudiants d'arqueologia, es va constituir l'Associació d'Estudiants per la Difusió de l'Arqueologia (ADA). Un cop aprovats els estatuts i escollida la junta directiva, es fixaren els objectius de la dita associació. Són els següents: Facilitar informació als estudiants sobre excavacions que es duiguin a terme, publicacions, conferències, exposicions... i alhora, es pretén impulsar la creació de grups de treball amb la finalitat de potenciar diferents estudis dins de cada una de les disciplines arqueològiques (el grup de prehistòria ja ha començat a funcionar).

Cal recordar que aquesta associació resta al servei de tots els estudiants i que hi poden contactar a través de la següent adreça que és la seu provisional de l'ADA: C/indústria, 106 3er, 2a. 08025 Barcelona. Esperem que aquesta iniciativa tiri endavant i comptem amb la vostra participació.

Montse Piñeiro i Joan Casas.

BORSA DE TREBALL

La Junta de l'ACRAM voldria fer un parell d'aclariments sobre el nostre servei de borsa de treball. En primer lloc, com tots sabeu, la borsa de treball és un servei del qual us podeu beneficiar tots els socis de l'ACRAM. Com funciona?. Només cal que envieu un currículum personal –o ompliu el currículum model de l'ACRAM en el cas que l'hagueu rebut- a la secretaria de l'ACRAM i automàticament passareu a formar part de la nostra base de dades. Amb aquestes dades es confecciona un llistat que s'envia a les empreses d'arqueologia i altres interessats. Aquesta llista s'actualitza periòdicament, de manera que els nous currículums puguin accedir a les empreses. A partir d'aquí s'acaba la nostra feina, i és important remarcar això, perquè han arribat rumors dient que l'ACRAM només lliurava currículums d'arqueòlegs, i no d'arqueòlogues a les empreses, basant-se en la poca disposició d'algunes empreses d'arqueologia per contractar companyes de l'ofici. La primera cosa no és certa, la segona sí.

L'ACRAM posa a disposició de qui ho requereixi –i encara que no ho requereixi- un llistat de professionals amb un mateix tracte, sense distinció ni discriminació de cap tipus. Altra cosa és que les empreses, i és la trista realitat, estiguin més o menys disposades a contractar arqueòlogues al·legant motius infundats que no fan més que posar en dubte la capacitat i professionalitat de les arqueòlogues. Trist, però cert.

Des d'aquí, ens comprometem a fer el que estigui al nostre abast per tal d'evitar aquest greuge discriminatori.

BUTLLETA D'INSCRIPCIÓ A L'ASSOCIACIÓ CATALANA PER A LA RECERCA EN ARQUEOLOGIA MEDIEVAL

Nom: Cognoms:

Adreça: Telèfon:

Codi Postal: Població:

Professió:

Entitat:

DADES BANCÀRIES DEL/LA SOL.LICITANT

Entitat bancària: Núm. entitat:

Adreça de l'entitat:

Oficina:

Núm. control:

Núm. compte:

- Quota anual: 3.000 ptes.
- Quota Institucional: 10.000 ptes.

Signatura